

RAUDONŲJŲ DOBILŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINIŲ AUGALŲ VEISLIŲ SĄRAŠĄ, APRAŠAI

TURINYS

	psl.
Arimaičiai.....	1
Nemaro.....	1
Nordi	2
Radviliai.....	2
Sadūnai.....	3
Titus	3
Vesna.....	4
Vyčiai.....	4

Arimaičiai. Vėlyva diploidinė raudonųjų dobilų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės institute. Tirta Plungės, Kauno, Utenos augalų veislių tyrimo stotyse 1994-95 metais. Konkursinių bandymų vidutinis sausų medžiagų derlingumas gautas 8,58 t ha⁻¹, tai 0,92 t ha⁻¹ arba 12% daugiau už standartinę veislę 'Kamaniai'. Sėklų derlingumas buvo 0,305 t ha⁻¹ ir standartinę veislę aplenkė 0,074 cnt/ha arba 32%. Didžiausias sausi; medžiagų derlius išaugintas 1994 m. Kauno stotyje 12,5 t ha⁻¹. Augalai užauga iki 112 cm aukščio, mažai išgula, lapuotumas 41,5%. 'Arimaičiai' atsparūs nepalankioms žiemojimo sąlygoms. Vegetacijos trukmė iki pirmos pjūties 65-72 dienos. Veislė užaugina dvi normalias pjūties, bet sėklai reikia palikti iš pirmos žolės. 'Arimaičiai' atsparūs ligoms ir dobilų atsėliavimui.

Į viršų ↑

Nemaro. Diploidinių raudonųjų dobilų veislė sukurta Vokietijoje, Saatucht Steinach GmbH sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2005–2007 m. Plungės, Pasvalio ir Utenos AVT stotyse. Įrengtuose šių dobilų bandymuose gautas vidutinis 8,45 t ha⁻¹ žalios masės sausų medžiagų derlius. Didžiausias žalios masės sausų medžiagų derlius gautas 2005 m. Pasvalio AVT stotyje – 15,70 t ha⁻¹.

Atlikus laboratorines analizes, 'Nemaro' veislės dobilų žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta 17,2–19,2 proc. baltymų ir 13,9–21,0 proc. ląstelienos. Bandymuose išaugintame derliuje lapai sudarė 35,6 proc. bendro žalios masės derliaus.

'Nemaro' veislės raudonieji dobilai 2005/2006 m. žiemą, kuomet sausio mėnesį nesant sniego dangos oro temperatūra atskiromis dienomis buvo nukritusi iki –30⁰C šalčio, Pasvalio AVT stotyje žuvo. Tačiau kitose AVT stotyse jie palyginti neblogai peržiemojo, dėl ko jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai buvo įvertintas 7,3 balo.

Šios veislės dobilų augalų vidutinis aukštis – 68 cm. Jie gana atsparūs išgulimui. Šis jų

požymis įvertintas 7,6 balo.

‘Nemaro’ veislės raudonųjų dobilų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 166 dienos (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmos pjūties). Įrengtuose bandymuose tyrimo metais šios veislės dobilus palyginti mažai pažeidė ligos: nustatyta, kad tik askochitozė pažeidė 10–15 proc. augalų. Dobilų vėžio pažeidimai nenustatyti.

Į viršų ↑

Nordi. Vėlyvų diploidinių raudonųjų dobilų veislė sukurta Danijoje, DLF Trifolium sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2000-2002 m. Plungės, Pasvalio ir Utenos augalų veislių tyrimo stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 7,57 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,19 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias žalios masės sausų medžiagų derlius gautas 2001 m. Utenos augalų veislių tyrimo stotyje – 14,80 t ha⁻¹. Sausoje medžiagoje baltymai vidutiniškai sudarė 16,0%, o ląsteliena – 17,6%. Tyrimo metais šios veislės augalai palyginti neblogai peržiemojo. Išvermingumas žiemojimo sąlygoms įvertintas 7,5 balo, o atsparumas išgulimui – 7 balais. Vidutinis augalų aukštis 63 cm. Žaliosios masės sausoje medžiagoje lapai vidutiniškai sudaro 33%.

Augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pirmos pjūties yra 177 dienos. “Nordi” veislė 7 dienomis vėlyvesnė, lyginant su tirtų raudonųjų dobilų veislių vidutiniu vegetacijos periodu. Tyrimo metais šios veislės augalai palyginti mažai buvo pažeisti askochitozės (3%), antraknozės (10%). Dobilų vėžio pažeidimų nenustatyta.

Į viršų ↑

Radviliai. Diploidinių raudonųjų dobilų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės institute. Veislę sukūrė prof. habil. dr. Antanas Svirskis.

Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2007–2008 m. Plungės, Pasvalio ir Utenos AVT stotyse. Įrengtuose dobilų veislių bandymuose gautas vidutinis 8,97 t ha⁻¹ ‘Radvilių’ veislės dobilų žalios masės sausų medžiagų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 2008 m. Pasvalio AVT stotyje – 15,58 t ha⁻¹.

Atlikus laboratorines analizes ‘Radvilių’ veislės dobilų žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta 17,1–19,2 proc. baltymų ir 18,3–19,0 proc. ląstelienos. Bandymuose išaugintame derliuje lapai sudarė 31,5 proc. bendro žalios masės derliaus.

Tyrimo metais šios veislės raudonieji dobilai palyginti neblogai žiemojo. Jų išvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 6,9 balo.

Šios veislės dobilų augalų vidutinis aukštis – 56 cm. Jie palyginti atsparūs išgulimui. Šis jų požymis įvertintas 8,2 balo.

‘Radvilių’ veislės dobilai vidutiniškai dviem dienom vėlyvesni už standartinės ‘Vyčių’ veislės dobilus. Jų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 162 dienos (skaičiuojant nuo sausio mėn. 1 d. iki pirmos pjūties).

Tyrimo metais įrengtuose bandymuose tam tikrą dalį ‘Radvilių’ veislės dobilų augalų pažeidė askochitozė (iki 10 proc.) ir miltligė bei cercosporiozė (iki 15 proc.). Tačiau nebuvo nustatyta, kad šios veislės dobilus būtų pažeidęs dobilų vėžys.

Į viršų ↑

Sadūnai. Tetraploidinių raudonųjų dobilų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės institute. Veislę sukūrė prof. habil. dr. Antanas Svirskis.

‘Sadūnai’ veislės dobilų ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2006 – 2007 m. Plungės, Pasvalio ir Utenos AVT stotyse. Įrengtuose dobilų veislių bandymuose gautas vidutinis 6,40 t ha⁻¹ šių dobilų žalios masės sausų medžiagų derlius, kuris buvo net 1,38 t ha⁻¹ (27,5 proc.) didesnis už standartinės ‘Vyliai’ veislės derlių. Didžiausias žalios masės sausų medžiagų derlius gautas 2006 m. Utenos AVT stotyje – 12,04 t ha⁻¹.

Atlikus laboratorines analizes, ‘Sadūnai’ veislės dobilų žalios masės sausoje medžiagoje buvo nustatyta 15,3–22,5 proc. baltymų ir 18,3–20,8 proc. ląstelienos. Bandymuose išaugintame derliuje lapai sudarė 36,8 proc. bendro žalios masės derliaus.

‘Sadūnai’ veislės dobilai nepalankią 2005/2006 m. žiemą palyginti gerai peržiemojo Plungės AVT stotyje, o Pasvalio AVT stotyje įrengtame bandyme žuvo. Šių dobilų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,1 balo, o augalų atsparumas išgulimui – 8,6 balo. Augalų vidutinis aukštis – 64 cm. Šios veislės dobilai vidutiniškai dviem dienom vėlyvesni už standartinės ‘Vyliai’ veislės dobilus. Jų vegetacijos periodo vidutinė trukmė – 166 dienos (skaičiuojant nuo sausio mėn. 1 d. iki pirmos pjūties).

Įrengtuose bandymuose ‘Sadūnai’ veislės dobilų augalus palyginti mažai pažeidė askochitozė (10 proc.) ir cercosporiozė (15 proc.). Tačiau nenustatyta, kad šios veislės dobilus būtų pažeidęs vėžys.

Į viršų ↑

Titus. Tetraploidinių raudonųjų dobilų veislė sukurta Vokietijoje, Saatzucht Steinach GmbH sėklininkystės firmoje. Veislės tyrimai atlikti 2005–2006 m. Plungės, Pasvalio ir Utenos AVT stotyse. Įrengtuose veislės bandymuose gautas vidutinis 9,48 t ha⁻¹ sausų medžiagų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 2005 m. Pasvalio AVT stotyje – 19,90 t ha⁻¹. ‘Titus’ veislės dobilų žalios masės sausoje medžiagoje, atlikus laboratorines analizes, nustatyta: baltymų 13,5–22,3 proc., o ląstelienos – 17,7–22,9 proc. Bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai

sudarė 35,8 proc. bendro žalios masės derliaus. Tyrimo metais šios veislės raudonieji dobilai palyginti gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,3 balo.

‘Titus’ veislės dobilų augalų vidutinis aukštis 69 cm. Jie gana atsparūs išgulimui, kas buvo įvertinta net 8,3 balo. Šie dobilai vidutiniškai dviem dienom vėlyvesni už standartinės ‘Vyliai’ veislės. Jų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 172 dienos.

Bandymuose ‘Titus’ veislės dobilai palyginti mažai buvo pažeisti askochitozės (2–5 proc.) ir degulių (10–12 proc.). Vėžio pažeistų dobilų nenustatyta.

[Į viršų ↑](#)

Vesna. Tetraploidinė raudonųjų dobilų veislė, sukurta Danijoje, DLF Trifolium sėklininkystės firmoje.

Veislių bandymuose veislė ‘Vesna’ tirta 1996-2000m. trijose augalų veislių tyrimo stotyse. Vidutinis žalios masės sausų medžiagų derlius gautas 9,74 t ha⁻¹, o sėklų - tik 0,06 t ha⁻¹. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 1996m. Plungės augalų veislių tyrimo stotyje – 15,8 t ha⁻¹. Baltymų sausoje medžiagoje vidutiniškai nustatyta 18,4%. Augalai ištvermingi žiemojimo sąlygoms. Per bandymų laikotarpį ištvermingumas žiemojimui įvertintas 8,8 balo. Augalų vidutinis aukštis 74 cm. Jų atsparumas išgulimui įvertintas 7,4 balo. Šios veislės dobilai pasižymi gausiu lapų kiekiu. Jie vidutiniškai sudaro net 45,1% bendros augalo masės. ‘Vesna’ veislės dobilai yra vieni iš ankstyviausių raudonųjų dobilų. Jų vegetacija vidutiniškai trunka 161 dieną.

‘Vesna’ veislės dobilai registruoti Čekijoje, Estijoje, Slovakijoje, Švedijoje.

Neigiama šios dobilų veislės savybė – palyginti mažas atsparumas dobilų vėžiui.

[Į viršų ↑](#)

Vyčiai. Ankstyvųjų diploidinių raudonųjų dobilų veislė sukurta Lietuvos žemdirbystės institute. Veislės autoriai: dr. J.Bilis ir dr. J.Pivoriūnas.

Ūkinio vertingumo veislių bandymuose dobilai 'Vyčiai' tirti 1998-2001m. Plungės, Kauno ir Utenos augalų veislių tyrimo stotyse. Tyrimo metais gautas vidutinis 8,0 t ha⁻¹ sausų medžiagų derlius, kuris buvo 4,3 % didesnis už standartinės veislės 'Liepsna' derlių. Žemdirbystės instituto duomenimis 'Vyčiai' veislės dobilai sėklų subrandino net 20,9 % daugiau, lyginant su standartinės veislės dobilais. 'Vyčiai' taip pat geriau žiemoja nei 'Liepsna' veislės dobilai. Ištvermingumas žiemojimui įvertintas 6,8 balo, o atsparumas išgulimui - 6,7 balo. Vidutinis augalų aukštis 78 cm. Žaliosios masės sausoje medžiagoje lapai sudaro apie 36 %. Sausoje masėje baltymai vidutiniškai sudaro 16,0 %, ląsteliena - 24,5 %. Augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pirmos pjūties 171 diena (skaičiuojant nuo sausio mėnesio I dienos).

[Į viršų ↑](#)